

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонський навчально-науковий інститут

Кафедра економіки

О7818

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора з
навчальної роботи

к.т.н., проф. Дудченко О.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Regional economy

рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*

тип дисципліни *обов'язкова*

мова викладання *українська*

Херсон – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Регіональна економіка» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка», освітня програма «Економіка підприємства».

«15» листопада 2023 року. – 22 с.

Розробник: Коваленко М.А., доктор екон. наук, професор, професор кафедри економіки

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Регіональна економіка» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми

«Економіка підприємства»

канд. екон. наук, професор

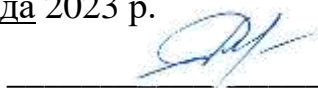

Н.Г. Ревенко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Регіональна економіка» розглянуто на засіданні кафедри економіки

Протокол № 4 від «15» листопада 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

А.В. Руснак

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Регіональна економіка» розглянуто методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 4 від «16» листопада 2023 р.

Голова МР ХННІ НУК

О.М. Дудченко

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	13
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	14
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
9. Засоби навчання.....	17
10. Рекомендовані джерела інформації	18
Додаток.....	21

ВСТУП

Анотація

Освітньою програмою «Економіка підприємства» підготовки бакалаврів передбачено набуття здобувачами вищої освіти знань і навичок стосовно територіальної організації системи господарських відносин, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки.

Програма навчальної дисципліни «Регіональна економіка» розрахована на здобувачів вищої освіти, які вивчили вищу математику, інформатику, теорію ймовірності і математичну статистику. Програма передбачає комплексне застосування набутих компетенцій для розв'язання практичних задач щодо формування і використання виробничого потенціалу регіону, взаємодії усіх видів ресурсів, організації і ефективності господарської та інших видів діяльності регіону.

Дисципліна «Регіональна економіка» носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до вивчення навчальних дисциплін «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Організація виробництва», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Міжнародна економіка», «Стратегія підприємства», «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків», а також розробку відповідних розділів атестаційної випускної роботи бакалавра.

Ключові слова: регіональна економіка, регіон, економічні процеси, розміщення продуктивних сил, аналіз.

Annotation

The educational program «Economics of Enterprise» for bachelors provides for the acquisition of higher education students' knowledge and skills in relation to the territorial organization of the system of economic relations, the current state and directions of regional economic development. The program of the discipline «Regional Economy» is designed for applicants for higher education who have studied higher mathematics, computer science, probability theory and mathematical statistics. The program provides for the integrated application of acquired competencies to solve practical problems of forming and using the production potential of the region, the interaction of all types of resources, organization and efficiency of economic and other activities of the region. The discipline «Regional Economics» is interdisciplinary in nature, it provides training for higher education to study the disciplines «Macroeconomics», «Economics of Enterprise», «Organization of Production», «Labor Economics and Social Relations», «International Economics», «Strategy enterprises», «Economics and organization of innovation», «Substantiation of business decisions and risk assessment», as well as the development of relevant sections of the bachelor's thesis.

Keywords: regional economy, region, economic processes, location of productive forces, analysis.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Електронний адрес РНПД на сайті ХННІ НУК: http://www.kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/business-economics-b.html	Спеціальність 051 – Економіка Освітня програма «Економіка підприємства»	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		3-й	3-й
Загальна кількість годин - 120		Лекцій	
		30 год.	10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4.		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
	Лабораторні		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		60 год.	100 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Регіональна економіка» є формування у здобувачів вищої освіти відповідно до освітньої програми таких компетентностей:

1) інтегральну компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки;

2) загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

3) професійні компетентності:

ФК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

ФК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;

ФК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є дисципліни: «Вища математика», «Інформатика», «Теорія ймовірності і математична статистика».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких результатів навчання:

ПР4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПР12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПР23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи вивчення регіональної економіки.

Тема 1. Предмет, метод, завдання дисципліни. Сутність категорії “регіон”. Визначення предмету курсу. Місце курсу в системі наукових дисциплін. Методи і методологічні основи курсу. Завдання і структура курсу. Економічні закони і закономірності розміщення виробництва їх об’єктивний характер. Закономірності і сучасні інтеграційні процеси. Основні закономірності і принципи регіональної економіки. Роль економічних і соціальних факторів у розвитку економіки регіонів. Основні напрями формування і удосконалення територіальної організації виробництва. Зміст дисципліни “Регіональної економіки”. Мета та основні завдання дисципліни «Регіональної економіки».

Джерела інформації: [1, с. 8-15; 4, с. 12-15; 6, с. 13-15; 22, с. 10-15; 31, с. 11-16].

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.

Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил. Сутність економічних законів та закономірностей. Закономірності ефективного розміщення продуктивних сил, територіального поділу праці, економічної цілісності регіону, регіональної інтеграції господарства, територіальної комплексності, концентрації та диференціації продуктивних сил, зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів.

Принципи розміщення продуктивних сил. Принципи раціонального та оптимального розміщення виробництва, збалансованості, пропорційності та комплексності виробництва, розміщення підприємств згідно з раціональними формами суспільної організації виробництва, урахування міжнародного територіального поділу праці, збереження екологічної рівноваги, обмеженого централізму.

Фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Сировинний, паливно-енергетичний, водний, трудовий, споживчий, транспортний фактори, фактор науково-технічного прогресу, фактори ринкової кон’юнктури, економіко-географічного положення та екологічний. Вплив факторів на формування економіки регіонів.

Джерела інформації: [1, с. 16-20; 5, с. 21-25; 9, С. 18-22].

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства. Територіальний поділ праці – головна умова спеціалізації економічних регіонів. Спеціалізація економічних регіонів та методика їх оцінки. Економічний район, його головні ознаки, районоутворюючі фактори. Принципи економічного районування. Типи економічних районів. Особливості районування та сучасна мережа економічних районів. Територіальна структура виробничо-територіального комплексу економічного району.

Джерела інформації: [8, с. 31-35; 11, с. 33-41; 17-20, 30, с. 33-39].

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.

Нові парадигми та концепції регіону. Типологізація регіонів. Типологізація за вихідним станом та динаміці визначеного індикатору; за головними проблемами регіонального розвитку; з орієнтацією на цілі, завдання і механізми регіональної політики.

Поняття про територіальний поділ праці. Різновиди ТПП: генеральний, внутрішньорайонний, довкола економічного центру, постадійний, фазовий, епізодичний. Показники ефективності спеціалізації території, коефіцієнти локалізації, виробництва продукції на душу населення, міжрайонної товарності.

Територіальний поділ праці як основа формування економічних районів. Ступінь участі регіону в ТПП. Територіально-виробничі комплекси як прояв ТПП. Вплив великих міст та основних форм територіальної організації виробництва на економіку регіону. Критерії і принципи економічного регіону.

Джерела інформації: [22, с. 28-33; 24, с. 41-45; 30, с. 36-42].

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики. Сутність державної регіональної економічної політики. Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики. Основні цілі державної регіональної економічної політики. Завдання державної регіональної економічної політики. Наукове обґрунтування регіонального розміщення продуктивних сил. Основні важелі та ключові елементи механізму реалізації регіональної економічної політики України.

Джерела інформації: [2, с. 44-49; 22, с. 51-58; 28, с. 56-66].

Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.

Проблеми реалізації регіональної економічної політики. Законодавче підґрунтя. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави. Принципи державного регулювання регіонального економічного розвитку, його складові елементи. Програми розв'язання регіональних проблем.

Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Адміністративно-правове, економічне та специфічно-територіальне регулювання. Роль обласних, районних та міських держадміністрацій в реалізації державної політики в регіонах.

Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державна регіональна фінансова політика. Муніципальні фінанси. Функції місцевих бюджетів.

Джерела інформації: [3, с. 61-72; 22, с. 71-75; 25, с. 66-79].

Змістовий модуль 2. Стратегічні положення економічного розвитку регіонів.

Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах. Сутність та структура народного господарства України. Основні умови формування господарського комплексу України. Основні риси господарства України.

Народногосподарський комплекс України. Галузева, територіальна, функціональна та організаційна структура народногосподарського комплексу

України. Виробнича й невиробнича сфери народного господарства. Загальна характеристика промисловості, сільського господарства та транспорту. Основні ланки невиробничої сфери. Трансформація господарського комплексу за ринкових умов.

Джерела інформації: [6, с. 81-89; 8, с. 99-102; 19, с. 89-101].

Тема 8. Природно-ресурсний потенціал України. Сутність природно-ресурсного потенціалу та його структура. Кількісна і якісна оцінка природних ресурсів та природних умов. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України та її регіонів. Ресурсозбереження – головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу.

Джерела інформації: [5, с. 111-121; 13, с. 98-102; 22, с. 89-104; 27, с. 85-102].

Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення. Суть і класифікація міжгалузевих комплексів. Міжгалузеві регіональні комплекси мінерально-промислової, агропромислової, лісопромислової, морепромислової орієнтації. Цільовий та технологічний підходи до виділення міжгалузевих комплексів. Виробничі програми міжгалузевих регіональних комплексів. Основні цілі міжгалузевого комплексу.

Паливно-енергетичний, металургійний, машинобудівний, хіміко-лісовий, будівельний комплекси. Комплекс галузей легкої промисловості. Агропромисловий комплекс. Рекреаційний комплекс.

Джерела інформації: [2, с. 121-135; 9, с. 131-142].

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс. Структура економіки: сутність та поняття. Регіональні особливості галузевої структури економіки. Реструктуризація регіональної економіки в умовах ринку.

Джерела інформації: [3, с. 121-125; 11, с. 145-149; 17, с. 111-126; 22, с. 127-142].

Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку. Сучасне економічне районування України. Центральноукраїнський економічний район (Київська, Чернігівська, Черкаська, Житомирська, Кіровоградська обл.). Західноукраїнський економічний район (Рівненська, Волинська, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Вінницька, Хмельницька, Закарпатська, Черновецька обл.). Донецько-Придніпровський економічний район (Донецька, Луганська, Дніпропетровська, Запорізька обл.). Північно-східний економічний район (Харківська, Полтавська, Сумська обл.). Причорноморський (Південний) економічний район (Одеська, Миколаївська, Херсонська обл.). Предметна економіка регіонів України.

Джерела інформації: [1, с. 141-151; 4, с. 122-125; 7, с. 136-148].

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури. Основні пріоритети та причини

розвитку зовнішньо-економічних зв'язків країни. Вплив міжнародного територіального поділу праці на формування міждержавних економічних зв'язків. Механізм зовнішньоекономічної діяльності України: сутність та принципи формування. Основні форми економічного співробітництва країн світу.

Джерела інформації: [9, с. 145-156; 22, с. 122-155; 25, с. 164-169].

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил. Основні загальноекономічні показники розвитку регіону та аналіз його економічного потенціалу. Основні розділи сучасної програми регіонального розвитку.

Характеристика загального рівня соціально-економічного розвитку регіону. Середньорічна чисельність населення. Чисельність працівників, зайнятих у народному господарстві. Валовий внутрішній продукт. Обсяг продукції промисловості. Виробництво товарів народного споживання. Валова продукція сільського господарства. Обсяг капітальних вкладень за рахунок усіх джерел фінансування. Доходи місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Грошові доходи населення. Обсяг роздрібного товарообігу. Обсяг реалізації платних послуг населенню. Обсяг експорту товарів. Баланси основних видів промислової і сільськогосподарської продукції. Середні ціни на основні види продукції.

Джерела інформації: [2, с. 169-181; 13, с. 174-177].

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем дисципліни	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
		Лекції	Практична робота	Самостійна робота		Лекції	Практична робота	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи вивчення регіональної економіки								
Тема 1. Предмет, метод, завдання дисципліни.	10	2	2	6	8			8
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	10	2	2	6	10	2		8
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства.	10	2	2	6	10		2	8
Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.	8	2	2	4	10		2	8
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.	10	2	4	4	10	2		8
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.	12	4	4	4	12	2		10
Разом за змістовим модулем 1	60	14	16	30	60	6	4	50
Змістовий модуль 2. Стратегічні положення економічного розвитку регіонів								
Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.	8	2	2	4	8	2		6
Тема 8. Природно-ресурсний потенціал України.	8	2	2	4	10		2	8
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.	8	2	2	4	8	2	2	6
Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.	8	2	2	4	8			8
Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.	8	2	2	4	8		2	6
Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.	10	2	2	6	8			8
Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.	10	4	2	4	8			8
Разом за змістовим модулем 2	60	16	14	30	60	4	6	50
Усього годин	120	30	30	60	120	8	10	104

Примітка. Для студентів заочної форми навчання викладаються оглядові лекції за темами змістових модулів в обсягах відповідно до таблиці.

5.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет, метод, завдання дисципліни.	2	
2	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	2	
3	Економічне районування та територіальна організація господарства.	2	2
4	Регіон у системі територіального поділу праці.	2	2
5	Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.	4	
6	Механізм реалізації регіональної економічної політики.	4	
7	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.	2	
8	Природно-ресурсний потенціал України.	2	2
9	Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.	2	2
10	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.	2	
11	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.	2	
12	Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.	2	
13	Фактори сталого розвитку продуктивних сил.	2	
Разом		30	10

5.3. Самостійна робота

№ з/п	Вид роботи	Норматив	Кількість годин	
			Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4	5
1	Підготовка до лекцій	1 год. на 1 лекцію	15	
2	Підготовка до практичних робіт	підготовка до практичних занять – 1-2 год/ 1 заняття	15	8
3	Підготовка до екзамену	підготовка до контрольних заходів – 15 (30) год. на 1 захід	15	30

Продовження табл.

1	2	3	4	5
4	Підготовка до поточного модульного контролю		15	-
5	Виконання контрольної роботи	мінімум 15 годин на 1 роботу	-	30
6	Тема 1. Предмет, метод, завдання дисципліни.			2
7	Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.			2
8	Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства.			2
9	Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.			2
10	Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.			2
11	Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.			2
12	Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.			4
13	Тема 8. Природно-ресурсний потенціал України.			4
14	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.			2
15	Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.			2
16	Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.			2
17	Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.			4
18	Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.			2
Разом			60	100

Примітка. У дужках для заочної форми

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної

освіти;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованою розумових образів, доведень і узагальнень;

- відеометод – використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни та формування вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом виконання відповідно сформульованих завдань.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- письмовий контроль результатів навчання;
- усні відповіді на практичних заняттях;
- поточні модульні контрольні роботи у формі тестування (тестовий контроль);
- екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення здобувача вищої освіти оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – **40 балів**. Право здавати заключний екзамен дається здобувачу вищої освіти, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7.1. Форми контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти та їх оцінювання

Практична робота

Бал	Критерії оцінювання
3	Робота виконана у встановлений термін. Здобувач вищої освіти самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач вищої освіти наводить потрібні формули. Розв'язує задачу користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
1	Здобувач вищої освіти складає скорочену умову задачі, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Здобувач вищої освіти не розв'язує задачі.

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	15	14	12	11	9	8	6	5	3	2

7.2. Узагальнюючі результати поточного контролю знань

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних робіт	10 роб. × 3 бали = 30 балів	10 роб. × 3 бали = 30 балів
Поточний модульний контроль	2 МКР × 15 балів = 30 балів	-
Виконання контрольних робіт	-	1 роб. × 30 балів = 30 балів
Всього	60	60

Контрольна робота (для заочної форми)

Бал	Критерії оцінювання
1	2
30	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалах.
20	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності.

Продовження табл.

1	2
10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності.
5	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки.
0	Роботу не виконано

Підсумковий контроль у формі екзамену

Підсумковий контроль складається з тестування (2 тестових завдання), відповіді на 2 контрольних питання, 1 практичне завдання.

Тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Відповідь (1 питання – 10 балів)

Бал	Критерії оцінювання
10	Здобувач вищої освіти вільно володіє матеріалом, дає вичерпну, повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
8	Здобувач вищої освіти орієнтується у матеріалі, дає не досить повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
6	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає не досить повну відповідь на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
4	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає нечіткі та неточні відповіді на поставлені та додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.
2	Здобувач вищої освіти має уявлення про зміст питань, дає нечіткі та неточні відповіді на поставлені питання, але не дає відповіді на додаткові.
0	Здобувач вищої освіти не орієнтується у матеріалах питання, не може відповісти на додаткові питання за змістом навчальної дисципліни.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

№ змістового модуля і теми		Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Практична робота № 1	3	Практична робота № 1	3
	T2	Практична робота № 2	3	Практична робота № 2	3
	T3	Практична робота № 3	3	Практична робота № 3	3
	T4	Практична робота № 4	3	Практична робота № 4	3
	T5	Практична робота № 5	3	Практична робота № 5	3
ПМК		Тест № 1	15	-	-
ЗМ 2	T7	Практична робота № 6	3	Практична робота № 6	3
	T8	Практична робота № 7	3	Практична робота № 7	3
	T10	Практична робота № 8	3	Практична робота № 8	3
	T11	Практична робота № 9	3	Практична робота № 9	3
	T12	Практична робота № 10	3	Практична робота № 10	3
ПМК		Тест № 2	15	-	-
Підсумковий контроль		Екзамен, в т.ч.	40	Екзамен, в т.ч.	40
		Тестування	10	Тестування	10
		Відповідь	10	Відповідь	10
		Практичні завдання	10		20
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, персональні комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет.

При проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технологій (Moodle, Google Classroom, DingTalk, ZOOM Cloud Meetings, Skype, Viber, WeChat, Telegram, соціальні мережі тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Конспект лекцій з дисципліни «Регіональна економіка» для студентів за напрямками 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит» / Укл.: О.В. Брежнєва-Єрмоленко – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2016. – 111 с.
2. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник / Савченко В.Ф. – К.: Кондор, 2012. – 339 с.
3. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник / Ковтун О.І. – Львів: «Новий Світ 2000», 2012. – 162 с.
4. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник / Лишиленко В.І. – К.: Центр учбової літератури. – 2009. – 384 с.
5. Дорогунцов С.І. Екологія для економічних вузів і факультетів: підручник / Дорогунцов С.І., Хвесик М.А., Коценко К.Ф. та ін. – К.: КНЕУ. – 2005. – 320 с.
6. Жук М.В. Регіональна економіка: підручник / Жук М.В. – К.: ВЦ «Академія». – 2008. – 416 с.
7. Регіони України: статистичний щорічник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
8. Димченко О.В. Регіональна економіка: навч. посібник / О.В. Димченко, Н.М. Матвєєва, С.М. Гайденко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва – Х.: ХНАМГ, 2010. – 221 с.
9. Зінь Е.А. Регіональна економіка: Підручник. – К.: «ВД «Професіонал», 2007. – 528 с.
10. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник / В.І. Лишиленко- К.: Центр учбової літератури, 2009. – 384 с.
11. Манів З.О., Луцький І.М., Манів С.З. Регіональна економіка: навчальний посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – 562 с.
12. Олійник Я. Б. Запотоцький С.П., Кононенко О.Ю., Мельничук А.Л., Пасько В.Ф. Регіональна економіка: навчальний посібник (2-ге вид. змін. і доп.) / За ред. Я.Б. Олійника. – К.: КНТ, видавець Фурса С.Я., 2008 – 444 с.
13. Регіональна економіка. Конспект лекцій для студентів спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства» / Укладачі: Паромонов В.Д., Татарченко О.М. – Рубіжне: ІХТ СНУ ім. В. Даля, 2008. – 148 с.
14. Регіональна економіка. Краткий конспект лекцій / Укладач Рибалко Н.В. – Донецьк: ДонУЕП, 2009.
15. Екологія [Текст]: підручник / Мін-во освіти і науки України, Київський нац. економічний ун-т. – К. : КНЕУ, 2005. – 371 с.
16. Колотило Д.М. Екологія і економіка [Текст] : навчальний посібник / Д.М. Колотило; Мін-во освіти і науки України, Київський нац. економічний ун-т. - 2-е вид. доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2005. – 576 с.
17. Українська екологічна енциклопедія [Текст] / Міжнародна економічна фундація, Ін-т українознавства мін-ва освіти і науки України ; ред. Р.С. Дяків. - Вид. 2-ге. - К. : МЕФ, 2006. – 808 с.
18. Основи екології [Текст] : навчально-методичний посібник /сост.: Б.О. Дадашев, В.П. Гордієнко ; УАБС НБУ. - Суми: УАБС НБУ, 2006. – 122 с.

19. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористування [Текст]: підручник / Л.Г. Мельник. – Суми: Університетська книга, 2006. – 759 с.

Допоміжна література

20. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І., Міщенко В.С., Коваль Я.В., Новоторов О.С., Паламарчук О.М.. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. – К., РВПС України. 1999. – 716 с.

21. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фащевський М.І. та ін. Продуктивні сили економічних районів України. – К: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2000. – 517 с.

22. Дорогунцов С.І., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теорія розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Навч.посіб. – К.: «Стафед-2», 2001. – 144 с.

23. Дорогунцов С.І., Ральчук О.М. Управління техногенно-екологічною безпекою у парадигмі сталого розвитку. – К.: Наукова думка, 2001. – 172 с.

24. Дорогунцов С.І., Данилишин Б.М., Лібанова Е.М. Україна: проблеми сталого розвитку: Наукова доповідь: – К.: РВПС України НАН України, 1997. – 96 с.

25. Державна регіональна політика України : особливості та стратегічні пріоритети / за ред. З.С. Варналій. – К. : Вид-во Національного інституту стратегічних досліджень, 2007. – 767 с.

26. Збірник міжнародно-правових актів у сфері охорони довкілля. – 2-е вид., доп. – Львів: Норма, 2002. – 416 с.

27. Липов В.В. Міжнародна економіка : світова економіка та міжнародні економічні відносини : навч.-практ. посібник у 2-х модулях. Модуль 1. Світова система господарювання / В. В. Липов. – К. : Професіонал, 2008. – 367 с.

28. Лісовський С.А. Інтеграція України до світової економіки як фактор сталого розвитку / С.А. Лісовський // Український географічний журнал. – 2003. – № 2. – С. 26 – 32.

29. Макуха С.М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобалізації / С. М. Макуха. – Х. : Легас, 2003. – 352 с.

30. Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / О.С. Передрій. – К. : Знання, 2008. – 263 с.

31. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підручник / С.Я. Боринець. – К. : Знання, 2008. – 582 с.

32. Регіональна економіка та природокористування / за ред.. Голікова А.П.: Навч. посіб. – К: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

33. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: навч.посіб. – К.: Вікар, 2001. – 377 с.

34. Хвесик М.А. Загоровська І.З. Еколого-економічні особливості водного фактора у прогнозуванні розвитку продуктивних сил // Економіка АПК. – 2000. – №9. – С.11-14.

35. Чернюк Л.Г., Клиновий Д.В. Розміщення продуктивних сил України: навч. посібник. – К.: ПУЛ, 2002. – 470 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України
<http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Case Україна. Періодичні видання, економічний огляд. – Режим доступу: [<case-ukraine.com.ua>](http://case-ukraine.com.ua).
3. Головний економічний журнал України. – Режим доступу: [<economist.net.ua>](http://economist.net.ua).
4. Європейський вибір України. – Режим доступу: [<www.minyust.gov.ua>](http://www.minyust.gov.ua).
5. Сайт журналу «Бізнес Інформ». – Режим доступу: [<www.businessinform.net>](http://www.businessinform.net).
6. Сайт журналу «Проблеми економіки». – Режим доступу: [<www.problecon.com>](http://www.problecon.com).
7. Сайт журналу «Економіка розвитку». – Режим доступу: [<www.ed.ksue.edu.ua>](http://www.ed.ksue.edu.ua).
8. Сайт журналу «Економічна теорія». – Режим доступу: [<http://www.etet.org.ua>](http://www.etet.org.ua).
9. Сайт журналу «Актуальні проблеми економіки». – Режим доступу: [<eco-science.net>](http://eco-science.net).
10. Офіційні видання Верховної Ради України. – Режим доступу: [<obcom.net.ua>](http://obcom.net.ua).
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – Режим доступу: [<www.nbuv.gov.ua>](http://www.nbuv.gov.ua).
12. Офіційний сайт Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. – Режим доступу: [<http://nuos.edu.ua>](http://nuos.edu.ua).
13. Офіційний сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. – Режим доступу: [<korolenko.kharkov.com>](http://korolenko.kharkov.com).
14. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України. – Режим доступу: [<nplu.org>](http://nplu.org).
15. Офіційний сайт Львівської наукової бібліотеки ім. Василя Стефаника НАН України. – Режим доступу: [<www.lsl.lviv.ua>](http://www.lsl.lviv.ua).

Розробник:
д.е.н., професор

М.А. Коваленко

Питання для модульного контролю знань

Контрольні питання до 1-го модуля

1. Сучасний етап становлення та розвитку регіональної економіки.
2. Сутність регіональної економіки.
3. Завдання та дослідження регіональної економіки.
4. Сутність економічного району та об'єктивний характер його формування.
5. Основні районоутворюючі фактори.
6. Принципи і критерії виділення великих економічних районів.
7. Ієрархія економічних районів, їх основні типи.
8. Практичне значення економічного районування.
9. Поняття регіону як економічної категорії.
10. Регіональний поділ праці.
11. Сутність економічного аналізу регіону.
12. Місце і значення регіональної економічної політики.
13. Основні принципи державної регіональної економічної політики.
14. Сутність механізму реалізації регіональної економічної політики держави.
15. Економічна складова державної регіональної політики.
16. Основні проблеми бюджетного регулювання розвитку регіонів.
17. Сутність та структура народного господарства України.

Контрольні питання до 2-го модуля

18. Структура господарського комплексу України.
19. Промисловість України і форми її територіальної організації.
20. Основні проблеми розвитку та розміщення народного господарства України.
21. Сутність природно-ресурсного потенціалу та його структура.
22. Кількісна і якісна оцінка природних ресурсів та природних умов.
23. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України та її регіонів.
24. Ресурсозбереження — головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу.
25. Сутність та структура міжгалузевих комплексів, особливості їх формування.
26. Сутність, роль і місце в господарстві України: паливно-енергетичного, гірничо-металургійного, машинобудівного, хімічного, лісо-виробничого, будівельного, продовольчого комплексів, галузей виробництва непродовольчих товарів, транспортного комплексу, комплексу соціальної інфраструктури.
27. Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс.
28. Структура економіки: сутність та поняття.
29. Регіональні особливості галузевої структури економіки.

30. Реструктуризація регіональної економіки в умовах ринку.
31. Економічна характеристика регіонів України.
32. Предметна економіка регіонів України.
33. Основні пріоритети та причини розвитку зовнішньо-економічних зв'язків країни.
34. Вплив міжнародного територіального поділу праці на формування міждержавних економічних зв'язків.
35. Механізм зовнішньоекономічної діяльності України: сутність та принципи формування.
36. Основні форми економічного співробітництва країн світу.
37. Екологічний фактор розвитку регіональної економіки.
38. Геополітичний та соціально-політичний фактори розвитку регіональної економіки.
39. Сировинний та фактор ринкової кон'юнктури розвитку регіональної економіки.
40. Людський фактор розвитку регіональної економіки.
41. Транспортний фактор розвитку регіональної економіки.